Vlaams Parlement

vergadering **C265**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 14 juni 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kliklijn van VDAB Limburg en Voka (Vlaams netwerk van ondernemingen)
– 1964 (2017-2018)
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het meldpunt waar werkgevers feedback kunnen geven over het sollicitatiegedrag van werkzoekenden
– 2006 (2017-2018) 3

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het toeleiden van vluchtelingen naar werk in de medische of zorgende sector
– 2074 (2017-2018) 7

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het voorstel om gedetineerden overdag buiten de gevangenis te laten werken
– 2127 (2017-2018)
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de tewerkstelling van gedetineerden buiten de gevangenismuren
– 2140 (2017-2018)
VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het invoeren van een leerprogramma ondernemen als re-integratieprogramma in de gevangenis
– 2184 (2017-2018) 10

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de uitbreiding van de doorstartbegeleiding voor bedrijven in moeilijkheden
– 2084 (2017-2018) 16

VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de ontwikkeling van een automatisch fraudedetectiesysteem
– 2099 (2017-2018) 21

VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de opvolging van een Vlaamse ruimtevaartstrategie
– 2149 (2017-2018) 22

VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de impact op de Vlaamse economie van de Amerikaanse importheffingen op staal
– 2170 (2017-2018) 24

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het project 'Ondernemersvorming in de 21e eeuw' van SYNTRA Vlaanderen
– 2186 (2017-2018) 26

VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kliklijn van VDAB Limburg en Voka (Vlaams netwerk van ondernemingen)
– 1964 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het meldpunt waar werkgevers feedback kunnen geven over het sollicitatiegedrag van werkzoekenden
– 2006 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp·a): Minister, deze vraag is al een tijdje hangende en daardoor is ze niet superactueel, maar wel nog altijd even relevant.

Op 9 mei verspreidde TV Limburg het volgende bericht: "Voka en VDAB Limburg richten een kliklijn op voor werkzoekenden die hun voeten vegen aan het solliciteren. Het is een primeur voor Vlaanderen. Bedoeling is het hoofd te bieden aan de krapte op de arbeidsmarkt. Wie niet wil werken, verliest zijn stempelgeld. Wie wel wil werken, maar telkens naast de vacature grijpt, wordt omgeschoold."

Het verraste mij dat men dit als nieuws presenteerde. Werkgevers kunnen vandaag toch al problemen of klachten melden bij VDAB?

Het wordt ook gezien als een antwoord op het arbeidskraptepact. Herinner u de discussie die we daarover hebben gehad. Toen hadden we het over feedback van werkgevers naar werkzoekenden bij sollicitaties. U gaf toen aan dat dit beter kon. U zou dit in het kader van het arbeidskraptepact bespreken met de werkgevers. Op ons werkbezoek aan VDAB in maart bleek dat de sollicitatiefeedback achteruit was gegaan.

– Jos Lantmeeters treedt als voorzitter op.

Vorig jaar in februari gaf nog 22 procent van de werkgevers sollicitatiefeedback. Dit jaar in februari was dit gedaald naar nog geen 10 procent. Tijdens de commissievergadering van 22 maart zei u dat u daarover afspraken zou maken met de werkgevers. Kunt u daarover al een stand van zaken geven? Hoe zult u werkgevers responsabiliseren om de sollicitatiefeedback beter af te dwingen en ervoor te zorgen dat ze dit systematisch geven?

We hebben al vaak gediscussieerd over het feit dat het belangrijk is om een goed beeld te krijgen van de vacaturematching en het verloop van de sollicitatie. Feedback van werkgevers is belangrijk. Het is echter ook belangrijk om het zoekgedrag van werkgevers beter op te volgen. Op het werkbezoek is toen ook gewezen op de mogelijkheid om via datamining het zoekgedrag van werkgevers beter te controleren. Heeft VDAB op dat vlak al concrete stappen gezet?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, ik wil eerst en vooral mevrouw Kherbache bedanken om deze vraag tweemaal te laten uitstellen omdat ik afwezig was wegens ziekte. Ik ben terug onder de levenden. De vraag dateert van een tijdje geleden, maar ze is nog steeds relevant.

In Limburg is een proefproject gelanceerd waarbij werkgevers via een meldingspunt feedback kunnen geven over het sollicitatiegedrag van werkzoekenden. Dit zou moeten zorgen voor meer succesvolle sollicitatiegesprekken.

Het project wordt uitgedragen door Voka Limburg in samenwerking met VDAB Limburg. Het uitgangspunt van dit initiatief is een klacht van werkgevers, namelijk dat werkzoekenden bij een verplicht sollicitatiegesprek vaak niet gemotiveerd zouden zijn en alleen langskomen om het aanwezigheidsattest op te halen. Als een sollicitatie niet succesvol is verlopen, kan de werkgever aan VDAB feedback geven waarom dat het geval is. Het voorstel kijkt dus enkel door de werkgeversbril.

De directeur van VDAB Limburg, Tinne Lommelen, beweert bovendien dat het hierbij niet om een kliklijn gaat en dat bestraffen niet het grote doel is, wel om op basis van de geleverde feedback, de werkzoekenden beter te begeleiden en meer geschikte vacatures te bezorgen. Maar hoe zit het dan met de privacy van de werkzoekende? De feedback komt namelijk terecht in het persoonlijk dossier. Indien het ondersteunen van de werkzoekenden inderdaad het uitgangspunt is, moet die toch kunnen reageren op de geleverde feedback en zich kunnen verdedigen?

Uit de communicatie van Voka blijkt duidelijk wat hun insteek is, namelijk signaleren van valse sollicitanten of zogenaamde hangmatwerklozen. Uiteraard moet worden vermeden dat werkzoekenden om louter formalistische redenen ingaan op vacatures. Dat willen we niet. Enkel gemotiveerde en geschikte kandidaten moeten op sollicitatie gaan. Maar omgekeerd moeten rekruteerders ook worden aangesproken en gemotiveerd om kandidaten een kans te geven. Er moet dus overleg komen met alle partijen om samen tot oplossingen te komen die werken, met aandacht voor werkzoekenden die solliciteren voor vacatures die hen niet interesseren, maar ook met aandacht voor werkgevers die geschikte werkzoekenden onterecht weigeren.

Was uzelf betrokken of bent u gehoord over de opstart van dit project? Weet u waarom bijvoorbeeld de vakbonden niet werden betrokken bij dit initiatief? Op welke manier zult u ook de werkgevers responsabiliseren om de krapte op de arbeidsmarkt tegen te gaan? Is er met alle sociale partners overleg geweest om het in januari aangekondigde pact tegen de krapte op de arbeidsmarkt verder uit te werken? Is er verder overleg gepland met alle sociale partners over deze problematiek?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ikzelf was ook heel erg verrast toen ik het nieuws in de media vernam over de zogezegde nieuwe kliklijn. Nadat ik contact opgenomen heb met VDAB Limburg bleek dit helemaal niet te gaan om een kliklijn of een nieuw bestaand initiatief, maar om het in de verf zetten van een bestaande mogelijkheid.

Mevrouw Kherbache, werkgevers kunnen al verschillende jaren via verschillende kanalen feedback geven over het sollicitatiegesprek dat ze voeren met de werkzoekende. Ze kunnen die feedback overmaken via de sollicitatieknop in Mijn VDAB of via de VDAB-bemiddelaars. Dat kan per telefoon, dat kan per e-mail, dat kan allemaal al.

Voka Limburg refereerde aan de mogelijkheid om in het formulier op de VDAB-website heel laagdrempelige meldingen over sollicitatiegedrag door te geven. Werkzoekenden – dat wil ik er ook bij zeggen, want dat wordt regelmatig gevraagd – hebben gelijkaardige tools ter beschikking om feedback te registreren over hun sollicitatiegesprekken of de vacatures die ze terugvinden op de VDAB-website. Ook zij kunnen reageren.

Wat het Limburgse initiatief betreft om het reeds bestaande formulier op de website met sollicitatiefeedback onder de aandacht te brengen: we merken in de praktijk dat die sollicitatiefeedback ondermaats blijft. Daarom is het goed dat er afspraken worden gemaakt. Dat was ook de reden waarom ik in het pact tegen de krapte, dat we niet meer pact noemen maar samenwerkingsovereenkomst met de werkgeversorganisatie, engagementen vroeg van de werkgeversorganisaties. Aangezien ik enkel engagementen vroeg van de werkgeversorganisaties, is het ook alleen besproken met de werkgeversorganisaties. Ze zijn er allemaal op ingegaan.

Ik was begonnen met Voka en UNIZO, maar ook de Boerenbond, de Vereniging voor Social Profit Ondernemingen (Verso) en het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) hebben zelf gevraagd om zich daar te kunnen bij aansluiten.

We hebben dat omgezet in concrete acties. Daarnaast heb ik VDAB gevraagd om ook op lokaal vlak de organisaties aan te zetten tot sensibilisering en mobilisering in het kader van de krapte om de feedback te verhogen. In Limburg is dit vertaald in dit eerste initiatief. Zowel VDAB als ikzelf willen ons distantiëren van woordgebruik als 'kliklijn' en 'hangmatwerklozen'. Dat zijn niet de woorden die ik hier wil gebruiken.

Sollicitatiefeedback is belangrijk voor de werkgevers omdat ze betere mensen zullen krijgen en voor de werknemers omdat ze zich beter kunnen voorbereiden. Het kan natuurlijk een element zijn, en nooit meer dan dat, in de controle en sanctionering in het dossier, mocht blijken dat werkzoekenden alleen maar zijn gegaan om een papiertje te krijgen van de werkgever dat ze daar geweest zijn. Dan kan dat in de map komen. Het is nooit een een-op-eenrelatie, het is altijd een element in het geheel als je gaat naar sanctionering.

Wij zullen ervoor zorgen dat het geven van vrijwillige feedback – dat is een afspraak die we hebben gemaakt in het kader van het pact – zo gemakkelijk en laagdrempelig mogelijk wordt gemaakt. Het is heel belangrijk dat werkgevers inzien dat sollicitatiefeedback ook nuttig is voor hen, maar ik zal het niet verplichten. Wel verwacht ik feedback van de werkgever wanneer we extra toeleidingacties doen. Als we extra moeite doen, gaan we ook strenger zijn om sollicitatiefeedback te krijgen. De filosofie is: rechten en plichten voor de werkgevers. Voor wat hoort wat. Hier mag dat ook worden toegepast.

Zelf zal ik trouwens ook bij ieder contact met werkgeversorganisaties en -federaties blijven hameren op het belang van de sollicitatiefeedback, zowel voor werkgever als werknemer. In een latere fase ben ik uiteraard bereid om via datamining te bekijken hoe we alles nog beter kunnen monitoren, rekening houdend met de regels van de privacy, om het zoekgedrag van werkzoekenden en werkgevers op te volgen en bij te sturen waar nodig. We zijn daar vandaag nog niet aan toe. We doen proeven, we proberen het uit. Iedereen ziet wel dat er al mooie resultaten zijn. In Canada heb ik de pôle d'emploi de Quebec bezocht. Als je daar zegt dat je experimenteert met een systeem om het zoekgedrag van sollicitanten met eenzelfde profiel naar vacatures te onderzoeken, dan spreekt dat tot de verbeelding. Iedereen ziet dan de Netflix, de Spotify en anderen naar boven komen. Waarom die instrumenten niet ook bij ons toepassen? We zijn aan het experimenteren. Dat kan voor werknemers en werkgevers, want ik denk dat we ook werkgevers daarmee kunnen helpen.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp·a): Minister, ik ben echt blij te horen dat u ook dat taalgebruik afkeurt. Er is niemand gebaat bij het afschilderen van werkzoekenden als hangmatwerklozen of bij het reduceren van de begeleiding tot het verklikken van onwillige werkzoekenden. Dat doet al het werk van de bemiddelaars onrecht aan. Ik ben dus heel blij dat u benadrukt dat u dat taalgebruik niet onderschrijft.

Ik ben ook zeer tevreden dat u benadrukt, als het gaat over sollicitatiefeedback en solliciteren, dat we moeten gaan naar de responsabilisering van beide partijen, zowel de werkzoekenden – zeer belangrijk dat die actief deelnemen aan het begeleidingstraject – als de werkgevers om hen aan te sporen om die feedback te geven.

In de discussie over de proefprojecten gaat het vaak over feedback aan VDAB om het bemiddelingswerk te kunnen verbeteren. Dat is nuttig voor de bemiddelaar die de feedback meeneemt in de bemiddeling voor de werkzoekenden. Er wordt benadrukt dat de feedback van werkgever naar werkzoekende ook moet gebeuren.

Herinner u de discussie over het onderzoek van de Universiteit Gent waarbij een op drie bijna nooit feedback kreeg, en meer dan de helft van de 55-plussers geen feedback kreeg. 70 procent kreeg een standaardformule, een soort ontvangstmelding. Ook op dat vlak moeten we de werkgevers aansporen om niet te aarzelen, om wat preciezer te zijn in de feedback die ze aan werkzoekenden geven.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik sluit me aan bij collega Kherbache om te zeggen dat ik zeer tevreden ben met uw antwoord. Ik vind het een heel goed antwoord wat het woordgebruik betreft. Ik ben blij dat u zich daarvan distantieert, in deze momenten waar iedereen probeert te achterhalen hoe we de krapte die er is zo goed mogelijk kunnen opvullen. Iedereen denkt na over hoe we de bedrijven die echt mensen zoeken, kunnen helpen om aan de slag te gaan. We moeten proberen een positieve vibe door onze arbeidsmarkt te jagen. Zo'n terminologie werkt dan vooral zeer averechts.

Minister, herhaaldelijk heb ik in deze commissie gevraagd om niet alleen maar te kijken naar de werkzoekenden, maar ook naar de werkgevers. Ook dat hebt u aangehaald. In die zin kunt u heel tevreden zijn dat de oppositie unaniem tevreden is met uw antwoord. *(Gelach)*

Minister, u bent nog te jong om al cynisch te zijn. Ik heb nog twee vragen om verduidelijking. Ik vond die terminologie zeer averechts. U hebt hier een heel duidelijk signaal gegeven. Hebt u na die uitspraken ook contact gehad met Voka zelf? Hebt u hun laten weten dat we in de toekomst dat soort taalgebruik moeten vermijden? Dat signaal mag ook wel worden gegeven. Hier zegt u dat heel duidelijk en dat vind ik heel goed.

Ik ben mee geweest naar VDAB. Wanneer worden de eerste tussentijdse resultaten verwacht van de proeftuinen en experimenten met de digitalisering? Of is het te moeilijk om daar de vinger op te leggen?

Minister Philippe Muyters: Collega Kherbache, ik vind het getuigen van beleefdheid om een antwoord te geven. Het is belangrijk dat werkgevers meer sollicitatiefeedback geven op een manier dat de werkzoekende beter kan worden geholpen. Of dat nu gaat via VDAB, die dat allicht met de werkzoekende bespreekt, of rechtstreeks, dat is vandaag minder essentieel. Als er maar feedback komt en als de bemiddelaar en de werkzoekende daarvan kunnen leren, dan zijn we in ons opzet geslaagd. Ik laat de praktische uitwerking over aan VDAB en de werkgeversorganisaties om na te gaan hoe dat best gebeurt. Als dat bij VDAB komt, dan zal VDAB ook contact nemen met de werkzoekende om dat te bespreken.

Collega Annouri, VOKA Limburg weet heel goed wat mijn mening daarover is. Ik ben er, zoals iedereen weet, vragende partij voor dat iedereen zich maximaal inzet om de weg naar werk te vinden. Ik vind ook dat aan uitkeringen plichten verbonden zijn. VOKA Limburg weet echter heel goed dat het niet mijn visie is om iedereen te culpabiliseren zoals hier gebeurde.

Wat artificiële intelligentie betreft en het gebruik daarvan, denk ik dat we tegen september, als ik het me goed herinner, de eerste conclusies van de experimenten mogen verwachten. Reken me daar echter niet op af. Ik denk dat het dan zal zijn, vermits de nieuwe dienstverlening in september in werking treedt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het toeleiden van vluchtelingen naar werk in de medische of zorgende sector – 2074 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, collega's, het is belangrijk om mensen op de vlucht die in ons land aankomen zo snel mogelijk in te schakelen op de arbeidsmarkt. Daar zijn we het allemaal over eens. Er zijn daarvoor al verschillende initiatieven genomen die kaderen in het actieplan 'integratie door werk'. Toch horen we vanuit verschillende hoeken dat er nog wat schort aan het systeem. Een paradoxale vaststelling uit het werkveld is dat er voor een aantal knelpuntberoepen zelfs geen efficiënte toeleiding naar werk is van vluchtelingen met een specifiek profiel.

Op onze arbeidsmarkt is er bijvoorbeeld een grote vraag naar medische, paramedische en verzorgende beroepen als arts, tandarts en verpleegkundige. Uiteraard passen verschillende mensen die naar ons land gevlucht zijn binnen dit profiel. Toch slaagt slechts een klein aantal van hen er in om in België aan de slag te gaan in hun oude beroep. Het optimaal benutten van hun competenties heeft nochtans veel voordelen, zowel voor de maatschappij als voor henzelf.

Zowel de noodzaak aan als de specificiteit van beroepen in de gezondheidzorg vereisen toch een aanpak op maat. Sinds Vluchtelingenwerk in 2015 het project voor gevluchte artsen stopzette, is er geen enkele organisatie of instantie meer die zich specifiek met deze materie heeft beziggehouden. In het buitenland zijn er wel enkele voorbeelden van landen waar er één centrale organisatie of structuur is die alles trekt of coördineert, waardoor het traject veel korter en efficiënter is.

Vandaar de volgende informatieve vragen.

Hoe evalueert u zelf dit actieplan 'integratie tot werk' met betrekking tot knelpuntberoepen in het algemeen en meer specifiek inzake medische en verzorgende beroepen?

Wat is uw visie op een project op maat specifiek voor deze knelpuntberoepen?

Welke stappen zal u zetten opdat deze profielen sneller kunnen worden ingeschakeld op de arbeidsmarkt?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Annouri, we hebben geen informatie over de uitstroom naar werk van de doelgroep 'Integratie door werk' naar een specifiek knelpuntberoep. U haalde de reden al aan: privacy. Omwille van privacyredenen bezorgt de kruispuntbank sociale zekerheid ons deze gegevens niet.

We weten enkel of iemand al dan niet werkt. De huidige uitstroom naar werk door 'Integratie door werk' bedraagt 37 procent na 1 jaar en 46 procent na 2 jaar. Gezien het gaat om een moeilijker toeleidbare groep van mensen, vind ik dit geen slechte cijfers.

We weten ook dat in 2016 1.100 inburgeraars en inwerkers een beroepsopleiding hebben kunnen volgen en dat daarvan 758 een knelpuntopleiding volgden.

Voor de evaluatie van het programma 'Integratie door werk' wacht ik, zoals u zult begrijpen, graag op het evaluatierapport dat ik wellicht in juli zal ontvangen na de Raad van Bestuur van de VDAB.

Zoals u weet, probeert de VDAB zoveel mogelijk toe te leiden naar knelpuntberoepen, wat me vanzelfsprekend lijkt, omdat ze meer kans op werk bieden. Dat is niet alleen het geval bij het programma 'Integratie door werk' maar ook bij de reguliere bemiddelingacties van de VDAB. 'Integratie door werk' is ook maar één van de toeleidingskanalen naar knelpuntberoepen, ook in de medische sector.

Momenteel lopen er nog enkele proefprojecten op maat specifiek voor medische en verzorgende beroepen. Zo werden vanuit het AMIF-project voor hoogopgeleide anderstalige nieuwkomers '@level2work' twee experimenten opgezet.

Het eerste experiment werd gedaan in de proeftuin Brussel. Hierbij werd geëxperimenteerd met een geïntegreerde aanpak op maat, gericht op polyvalent verzorgenden en verpleegkundigen. De procesevaluatie en rapportage van dit project worden eind juni 2018 verwacht. Ik wacht graag op die evaluatie voor ik verdere stappen onderneem. Ik bekijk dan graag of deze actie kan worden verdergezet en op Vlaams niveau kan worden uitgerold of dat er bijsturing nodig is. Ik denk dat dat een goede manier van werken is.

Een tweede experiment vond plaats in West -Vlaanderen. Dit experiment was gericht op artsen, specialisten en tandheelkundigen. Een eerste conclusie is alvast dat de diplomagelijkstelling bij NARIC voor deze personen moeilijk verloopt en dat het beschermd karakter van het beroep 'arts' een remmende factor is. Het project focuste zich dan ook op het uittekenen en begeleiden van een bijkomend leertraject bij een hogeschool of universiteit.

Voor nieuwkomers staan de agentschappen inburgering en integratie in voor de begeleiding bij diplomagelijkschakeling. Hiervoor werken zij nauw samen met NARIC en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

Het is belangrijk dat deze procedures snel opgestart en van dichtbij kwaliteitsvol opgevolgd worden, omdat het resultaat uiteraard zeer bepalend is in de perspectief- en latere trajectbepaling. Ook dit experiment wordt nog geëvalueerd. Ook hier wacht ik graag de evaluatie af.

Via het AMIF-project '@level2work' werden dus reeds de eerste initiatieven genomen om werkzoekenden met een profiel voor medische en verzorgende beroepen sneller in te schakelen op de arbeidsmarkt. Ik wacht, zoals gezegd, graag de evaluatie af om na te gaan op welke manier we hier verder mee omgaan.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Als ik het goed begrijp, heb ik mijn vraag iets te vroeg gesteld. Ik had beter gewacht tot de evaluatie in juli. Ik vond het toch een belangrijk onderwerp om al aan te kaarten. Het gaat om een zeer relevantie kwestie. Uw antwoord is terecht. We zullen na de evaluatie de discussie verder voeren.

Ook uw verwijzing naar de gelijkschakeling van diploma's is terecht. Onze fractie volgt dit ook op in de commissie voor Onderwijs. Dit probleem is niet nieuw. We merken dat heel veel nieuwkomers op een muur botsen, waardoor een deel van hun talent niet meteen ontgonnen kan worden in onze samenleving. Dat vind ik problematisch.

Ik heb nog een bijkomende vraag. In andere landen is er een soort van 'centraal project', dat al die zaken combineert. Voor het inschakelen van nieuwkomers in paramedische beroepen is er een soort van overkoepelend project, waar al die dingen onder schuiven in plaats van verspreid te zijn over verschillende plekken. Is dat een idee dat u zelf genegen bent? Of vindt u dat de huidige manier van werken goed is en wilt u de evaluatie afwachten? Als blijkt dat de evaluatie niet de verhoopte cijfers

laat zien, denkt u dan dat, zoals in het buitenland het geval is en hier vroeger ook gebeurde, één centraal project oplossingen kan bieden voor Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Ik wil hier even iets aan toevoegen. Het invullen van knelpuntvacatures op zich is al heel moeilijk, ook voor de zorgberoepen. Ik vind het zeer belangrijk dat er een zekere kennis is van de Nederlandse taal. Die opleidingen zijn inderdaad niet eenvoudig en vereisen toch enige studie. Zeker voor de vacatures van artsen en tandartsen is er een erkenning van het diploma nodig door NARIC. Men kan het diploma van arts niet gewoon erkennen op basis van competenties. Ook moet een arts voldoende Nederlands kennen. Dat wilde ik nog toevoegen aan deze discussie.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp·a): Ik wil vooral een praktische opmerking meegeven. Ik denk dat het heel nuttig is om die evaluatie hier te agenderen. Heel veel opmerkingen die we de afgelopen maanden gemaakt hebben over de activering van nieuwkomers, zullen namelijk hopelijk beantwoord worden door die evaluatie.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik denk niet dat er een probleem is om, zoals altijd, de evaluatie mee te delen. Ik zal dat bekijken. Ik vraag dan gewoonlijk even de tijd om daar al conclusies aan te koppelen. Anders vragen jullie toch onmiddellijk wat mijn conclusies zijn. Ik denk dat we dat op de gebruikelijke manier kunnen doen. Als ik de evaluatie krijg, neem ik dus even de tijd om ze te bekijken en er reacties op te formuleren, waarna ik ze overmaak aan de commissie.

Collega Annouri, wat zo'n centraal project betreft, is er natuurlijk een verschil tussen het buitenland en onze situatie. We zitten hier opnieuw met een gedeelde bevoegdheid tussen het federale en het regionale niveau. Het lijkt me zeker geen slecht idee om dit bij de evaluatie in het achterhoofd te houden. Laten we echter eerst bekijken hoe het nu verloopt. Als er geen problemen zijn, waarom zouden we het dan niet verder uitrollen zoals we bezig zijn? We kunnen wel nagaan wat de resultaten in het buitenland zijn en daar eventueel van leren om deze proefprojecten te verbeteren.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Dank u wel voor uw antwoord, minister. We zullen dit onderwerp inderdaad opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het voorstel om gedetineerden overdag buiten de gevangenis te laten werken – 2127 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de tewerkstelling van gedetineerden buiten de gevangenismuren – 2140 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het invoeren van een leerprogramma ondernemen als re-integratieprogramma in de gevangenis – 2184 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Dank u wel, voorzitter. Gedetineerden in Vlaamse gevangenissen hebben recht op een deskundige begeleiding bij hun zoektocht naar werk. Het programma 'Aan de bak' slaat daarom een brug tussen de gevangenis en de arbeidsmarkt en biedt veel gedetineerden een beter toekomstperspectief. Een detentieconsulent bereidt samen met elke gedetineerde die binnen afzienbare tijd de gevangenis mag verlaten, een traject naar werk voor.

De kern van het 'Aan de bak'-programma is gedetineerden al tijdens hun detentie op weg helpen naar een gepaste job na hun vrijlating. Na een grondig onderzoek van hun mogelijkheden en behoeften wordt een stappenplan uitgestippeld, de kortste weg naar een job.

De diensten van de Vlaamse Gemeenschap en Justitie werken voortdurend samen om de re-integratie van een gedetineerde maximaal te ondersteunen. Het is aan de gedetineerden om die kans te grijpen en het is aan de samenleving en haar overheden om hun daartoe de kans te geven. Daarnaast kunnen gedetineerden eveneens opleidingen volgen om hun kans op werk te vergroten.

De politieafdeling van het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt (VSOA) wil er met een nieuw voorstel voor zorgen dat de re-integratie van gedetineerden meer bevorderd wordt. Het VSOA wil gevangenen overdag gemeenschapsdienst laten uitvoeren buiten de gevangenismuren. Dat zou gebeuren naar Amerikaans voorbeeld en uiteraard met de nodige begeleiding. Volgens de vakbond heeft dit voorstel verschillende voordelen. Enerzijds helpt het deels tegen de overbevolking en de spanning binnen de gevangenissen en anderzijds kunnen gedetineerden iets terugdoen voor de maatschappij. Daarenboven worden gedetineerden ook meer voorbereid op een terugkeer in de samenleving.

De minister van Justitie is het idee niet ongenegen maar wijst ook op de samenwerking met de deelstaten: "(…) als we het op een grotere schaal willen doen, dan zitten we voor een stuk ook met de bevoegdheid van de gemeenschappen, zoals de VDAB."

Ik heb daarom de volgende vragen voor u, minister.

Hoe staat u tegenover het voorstel van het VSOA?

Hoe evalueert u de huidige werking van het 'Aan de bak'-programma? In welke mate kunnen de huidige beroepsopleidingen nog versterkt worden om gedetineerden meer uitzicht te geven op een toekomst bij hun vrijlating?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, mijn vraag handelt over hetzelfde thema. Ik zal niet alles herhalen wat mijn collega Van Eetvelde reeds gezegd heeft. De aanleiding voor deze vraag was inderdaad het VSOA-voorstel om gedetineerden via een soort van gemeenschapsdienst voor te bereiden op hun vrijlating en op de arbeidsmarkt.

De discussie doet wat denken aan die over de gemeenschapsdienst, waarbij ook voors en tegens werden opgeworpen in verband met de verhouding met de reguliere jobs en de reguliere economie. We moeten ook kijken naar de verhouding met de bestaande systemen van werkervaring, die u hebt ontwikkeld, zoals het wijk-werken en tijdelijke werkervaring.

Op welke manier kan zo'n gemeenschapsdienst of tewerkstelling effectief passen in een goed traject naar werk?

Het is een voorstel dat zeker het overwegen waard is, maar waarbij we de evenwichten met bestaande systemen en statuten en werknemers in de reguliere economie goed moeten afwegen. Het moet vooral een meerwaarde zijn voor de re-integratie van de betrokkenen in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

Ook hier geldt natuurlijk dat we geen enkel talent verloren mogen laten gaan. Ik denk dat het 'Aan de bak'-programma ondertussen bijna twintig jaar bestaat. Het kent dus al een lange geschiedenis. Bij mijn voorbereiding zag ik dat we het programma tien jaar geleden blijkbaar al een opfrisbeurt hebben gegeven en de ambitie hadden om het aantal trajecten boven de duizend te brengen.

Ik weet dat collega Van Eetvelde elk jaar opnieuw de cijfers opvraagt. Volgens de laatste cijfers van vorig jaar werden er minder dan 600 trajecten op die manier gerealiseerd. We halen de doelstelling die 10 jaar geleden werd vooropgezet, blijkbaar nog niet. Als ik de cijfers van collega Van Eetvelde mag geloven, verlaten per jaar 17.000 gevangenen de gevangenis. Dat zijn echt heel veel mensen.

De vraag is of dit de doelgroep is waarop we ons moeten richten. Ik zie u van neen schudden. Kunnen we meer doen? Op welke manier kunnen we meer doen? Op welke manier kan het voorstel van het VSOA daarin passen? Hoe staat u daar tegenover?

Hebt u al contact gehad met uw federale collega's van Justitie en Werk?

Ziet u dit passen in een ruimer traject naar werk op lange termijn waarbij gedetineerden die op afzienbare tijd vrij kunnen komen, op die manier kansen kunnen krijgen om zich met trajecten voor te bereiden op de vrijlating? Kan het ook een manier zijn om de preventie van radicalisering mee gestalte te geven?

Hoe kan dit ingepast worden in het huidige beleid, waar reeds gelijkaardige maatschappelijke activiteiten in het aanbod vervat zitten? Kunnen deze activiteiten kaderen in tijdelijke werkervaring of andere trajecten die u hebt uitgetekend?

Hoe kunt u gedetineerden die zicht hebben op een vrijlating, nog meer en beter begeleiden richting arbeidsmarkt? Welke nieuwe eventuele initiatieven plant u?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp·a): Mijn vraag biedt een alternatief dat misschien ook kan worden bekeken. We zijn tijdens deze legislatuur heel veel bezig geweest met radicalisering en deradicalisering in de gevangenissen en daarbuiten. Een van de belangrijkste oorzaken die ik blijf onthouden, is vervreemding en niets hebben om te verliezen. Er is nu de commotie inzake het penitentiair verlof met de recente gebeurtenissen. De vraag is of de gevangenis alleen dient om te straffen of

ook vooral om re-integratie in de samenleving mogelijk te maken. Hoe gaan wij om met onze gevangenen, onze gedetineerden?

Het voorstel van de liberale vakbond moet zeker ernstig worden bekeken, in die zin dat het beter zou zijn om alles in bestaande trajecten te laten passen. Re-integratie, voorbereiding op een leven daarna, netwerken, goed socialiseren zijn belangrijk. We zien in Vlaanderen dat ondernemerschap in opmars is. Ondernemerschapsskills aanleren, is ook een stuk van socialiseren, netwerken en mensen een optie geven. We proberen ondernemerschap overal te stimuleren. Er bestaan verschillende trajecten naar werk. Kunnen we niet op een of andere manier gedetineerden die daar uiteraard de talenten en capaciteiten voor hebben, in een begeleiding stoppen naar ondernemerschap? Hebt u daar oren naar, minister? Ziet u het zitten om daartoe een kader uit te werken en om het denkkader te onderzoeken om gedetineerden te stimuleren naar ondernemerschap?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik wil mijn antwoord beginnen met te zeggen dat dit een heel moeilijke materie is. Veiligheid en Justitie spelen hierin de hoofdrol. VDAB kan een rol opnemen in welbepaalde omstandigheden, maar ik zal daar straks dieper op ingaan.

In uw vragen zie ik drie grote onderwerpen. Ten eerste, het programma 'Aan de bak' en de evaluatie van dat bemiddelingsprogramma. Ten tweede, de inzet van gemeenschapsdienst in de trajecten naar werk. Wij hertalen dat als de inzet van werkplekleervormen zoals opleiding en het bieden van een traject op maat. Dat kan ook zijn naar eigen tewerkstelling. Er is ten derde ook een vraag naar bereidheid tot samenwerking met de federale ministers van Werk en Justitie.

Ik zal beginnen met de evaluatie van het programma 'Aan de Bak'. Tewerkstelling is inderdaad een belangrijke factor voor re-integratie in onze samenleving en kan hervallen beperken. Met het programma 'Aan de bak' speelt VDAB in op specifieke noden van gedetineerden tijdens het traject naar werk. Het programma brengt de VDAB-dienstverlening binnen de muren van de gevangenis. VDAB biedt intensieve bemiddelingstrajecten richting arbeidsmarkt vanaf veertien maanden voor het einde van de straf of voorwaardelijke invrijheidstelling. Mijnheer Bothuyne, dat is al een voorwaarde waardoor het er geen 14.000 zijn. Maar er zijn ook andere elementen waarom niet lang iedereen in aanmerking komt.

Deze trajecten zijn steeds vrijwillig, want het zijn geen uitkeringsgerechtigde werklozen. Het gebeurt op vraag van de gedetineerde zelf of na doorverwijzing van de psychosociale dienst Justitie of een partner binnen de hulp -en dienstverlening aan gedetineerden. Ze worden dus niet verplicht.

Er is ook een positieve beslissing nodig van de Commissie tot Bescherming van de Maatschappij. Bovendien moeten de acties vanuit tewerkstelling passen binnen het integraal reclasseringsplan vanuit Justitie. Er worden dus heel wat voorwaarden aan gekoppeld, en dat lijkt mij logisch vanuit het aspect van veiligheid en justitie.

VDAB werkt uiteraard samen met de federale overheidsdienst Justitie, de strafuitvoeringsrechtbank en andere Vlaamse actoren en beleidsdomeinen.

Solliciteren naar werk is voor veel gedetineerden een erg ontmoedigende bezigheid. Dat komt er nog eens bovenop. Ook hier speelt de specifieke context van de gevangenis een belangrijke rol. De sollicitatiebrief kan geen mailadres of telefoonnummer bevatten. Het adres is dit van de gevangenis. De resultaten van de inspanningen binnen de muren richting arbeidsmarkt zijn meestal pas zichtbaar na vrijlating van de gedetineerde.

VDAB werkt steeds op maat van de gedetineerde door een inschatting te maken van de talenten en competenties zonder de drempels uit het oog te verliezen. VDAB past haar dienstverlening aan aan de noden van de gedetineerde en houdt rekening met de opgelegde voorwaarden en restricties vanuit Justitie.

Tijdens de detentieperiode heeft de gedetineerde toestemming van de strafuitvoeringsrechtbank nodig om een VDAB-beroepsopleiding buiten de gevangenismuren te volgen. Indien de gedetineerde over die toestemming beschikt, zijn er bovendien voldoende en flexibele uitgangspermissies nodig om de opleiding te volgen binnen de competentiecentra. Ook wanneer het voorgestelde reclasseringsplan andere vormen van werkplekleren betreft, bijvoorbeeld een individuele beroepsopleiding, is een goedkeuring van de strafuitvoeringsrechtbank noodzakelijk.

Interactieve internettoepassingen binnen de muren zouden heel wat mogelijkheden creëren, bijvoorbeeld in het kader van webleren. Vaak combineert VDAB nu lessen in het opleidingscentrum met webleren. Op dit moment kunnen gedetineerden hier niet aan deelnemen, omdat ze in de gevangenis geen toegang tot internet hebben of omdat ze geen uitgangspermissie hebben. Als ze die wel hebben, kunnen ze van thuis de lessen wel via internet volgen.

Wat nu specifiek de vraag over het invoeren van een leerprogramma ondernemen als reïntegratieprogramma in de gevangenis betreft, kan ik zeggen dat VDAB, samen met heel wat partnerorganisaties, al geruime tijd inzet op het beter benutten van het ondernemerspotentieel onder werkzoekenden en op het ondersteunen van werkzoekenden met ondernemersambities. Dit onder meer via specifieke begeleidingstrajecten zoals 'Maak werk van je zaak'. Vanuit die optiek is VDAB uiteraard ook bereid om de noden van en de begeleidingsmogelijkheden voor gedetineerden die een eigen zaak wensen op te starten en die nog niet terechtkunnen in de reguliere werking, te onderzoeken. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat personen met een enkelband onder bepaalde voorwaarden reeds aansluiten bij de reguliere werking. Bij deze begeleiding moet echter steeds rekening worden gehouden met de specifieke context en complexiteit van detentie.

Wat betreft de bereidheid tot samenwerking met de federale ministers van Justitie en Werk, kan ik meegeven dat hier op dit moment nog geen concrete afspraken over zijn gemaakt. We zijn uiteraard steeds bereid om aan dergelijk overleg te participeren.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u verduidelijking geeft over het cijfer van de 17.000. Ik heb dat cijfer gehaald uit de databank van de federale overheid. Dat ging over alle gevangenen die over een heel jaar de gevangenis verlaten en binnenkomen, maar daarom niet allemaal in aanmerking komen voor het programma 'Aan de bak'. Ik heb daarover ondertussen een schriftelijke vraag ingediend, zowel aan u als op het federale niveau.

Het voorstel heeft waardevolle uitgangspunten. Ik vind het heel goed dat gedetineerden meer aansluiting vinden bij de maatschappij en de arbeidsmarkt en dat ze werkervaring kunnen opdoen. Ze krijgen ook het arbeidsritme meer onder de knie en bouwen sociale contacten uit. Er zijn natuurlijk praktische problemen, zoals de veiligheidsnormen waarnaar u hebt verwezen, maar ook het mogelijke excuus dat dit een gratis werknemer zou kunnen zijn. Ze moeten niet in de plaats komen, maar moeten meegaan met iemand. Dat is zeker belangrijk voor de sociale contacten. Op die manier kunnen ze hun competenties uitdiepen en nieuwe vaardigheden ontwikkelen.

De ex-gedetineerden moeten zelf nog wat meer inspanningen doen om aan de slag te geraken en te blijven. Het programma 'Aan de bak' gebeurt volledig op vrijwillige basis. Ze moeten er misschien meer mee bezig zijn dat ze, eens ze de gevangenis verlaten, vooruitzicht moeten hebben op werk.

We kunnen niet ontkennen dat er ook bij de werkgevers nog wel wat vooroordelen zijn ten opzichte van ex-gedetineerden. We moeten meer werkgevers mobiliseren om open te staan om die mensen aan te nemen. Er moet een mentaliteitswijziging komen omdat we alle talenten op de arbeidsmarkt nodig hebben en ze maximaal moeten kunnen benutten. Ik verwijs naar de campagne van Bond zonder Naam van 2013 waarin wordt gevraagd om ex-gedetineerden meer kansen te geven op de arbeidsmarkt.

Op sommige vlakken moet er nog een tandje worden bijgestoken. Ik kijk vooral naar de werkgevers die hun vacatures misschien ook moeten openstellen voor die mensen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Nuance is in dit debat zeker belangrijk.

Er zijn allicht nog meer mogelijkheden dan die die we vandaag benutten. Alleen is Justitie op dit vlak een bijzonder belangrijke actor om de mogelijkheden mee te helpen creëren. Ik kan me inbeelden dat het nuttig zou kunnen zijn dat het bij voorwaardelijke invrijheidstelling of vervroegde invrijheidstelling een voorwaarde kan worden om mee te doen aan een dergelijk traject, als men effectief als arbeidsrijp wordt beoordeeld en dat daarmee de vrijwilligheid een klein beetje wordt verlaten. Het kan een idee zijn om in een overleg met de minister van Justitie aan bod te brengen.

Wat betreft de werkgevers, kunnen wij misschien vanuit Vlaanderen meer sensibiliseren. We hebben destijds met Jobkanaal werkgevers proberen te sensibiliseren om hun vacatures open te stellen voor kansengroepen. Misschien kan dit op een kleinere schaal ook gebeuren ten aanzien van ex-gedetineerden of gedetineerden die mee willen doen aan werkervaringsprojecten. Misschien ligt daar een bijkomende opdracht voor VDAB om op dat vlak stappen te zetten, misschien in overleg met Voka en UNIZO.

Ik onthoud ook uw oproep om webleren voor bepaalde gevangenen gemakkelijker toegankelijk te maken om op die manier de brug naar werk en het aanscherpen van de competenties mogelijk te maken.

Er zijn zeker een aantal elementen relevant voor minister Geens. We zullen niet nalaten hem die te bezorgen.

Wordt er een evaluatie gemaakt van het programma 'Aan de bak'? Worden er bijsturingen gepland?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp·a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er zijn complicaties en moeilijkheden bij solliciteren vanuit de gevangenis, namelijk geen telefoonnummer of mailadres hebben en het adres van de gevangenis moeten gebruiken. Daarnaast is er weinig bereidwilligheid van bepaalde werkgevers om zich open te stellen. Dat maakt duidelijk dat de succesratio naar werk tijdens de periode in de gevangenis vrijwel onbestaande of heel laag is. De facto ook omdat men er niet naar toe kan.

Ik ben er wel van overtuigd dat die mensen versterkt moeten worden terwijl ze binnen zitten en dat hun skills moeten worden aangeleerd. U zegt dat VDAB er binnenkomt en verwijst naar 'Maak werk van je zaak'. Als een gedetineerde dat vraagt, dan kan dat. We moeten de mogelijkheid van het voorbereiden van een eigen onderneming en het opstellen van een businessplan, uitdrukkelijker op de agenda zetten. Dit moet heel actief worden aangeboden waardoor deze mensen een goede en nuttige bezigheid hebben tijdens hun gevangenschap en waarmee ze achteraf ook nog iets kunnen doen. Daar kan volgens mij meer op worden ingezet en meer actief promotie voor worden gemaakt. Dat hebt u niet gezegd, minister.

Ik heb even gekeken op de website van 'Maak werk van je zaak'. Je moet het maar weten en je moet het maar vragen.

U zegt dat u webleren meer wilt aanbieden maar dat het praktisch moeilijk is. Anno 2018 lijkt me dat raar. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Het is niet aan u, maar u kunt het wel aan uw collega's vragen in de Federale Regering. De leden van CD&V kunnen dat mee overmaken. U kunt vanuit Vlaanderen zeggen dat u webleren voor gedetineerden mogelijk wilt maken en dat daar een aanbod voor moet zijn. Als dat met beveiligde internetverbindingen moet zijn, dan is het maar zo. Als er opnieuw met cd's moet worden gewerkt, dan moet het maar zo. De re-integratie vandaag verloopt stroef. U hebt de skills en mogelijkheden in handen om daar iets aan te doen. Er is meer mogelijk.

Ik ben er zeker van dat zowel de gedetineerde, als diens familie, als de maatschappij beter verdienen dan wat we vandaag afleveren.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Naar mijn aanvoelen zijn er twee verschillende discussies. De mogelijkheid bestaat dat op het moment dat gevangenen vrijkomen, er gezocht wordt– zeker bij vervroegde invrijheidstelling – hoe werk een belangrijke maatregel kan zijn om zich te handhaven in de samenleving.

Daarnaast is er deze nieuwe vraag of gevangenen die nog in de gevangenis zitten, al werk, vrijwilligerswerk of hoe we het ook willen noemen, kunnen verrichten. Dat is nog veel moeilijker. We slagen er als samenleving al niet het beste in om mensen die vervroegd vrijkomen, op een goede manier aan werk te helpen.

Mijn aanvoelen is dat er zeker overleg moet zijn met minister Geens om de twee problematieken scherper te stellen en om te kijken op welke manier de gemeenschappen kunnen bijdragen om dit aan te pakken. De sociale economie moet daar zeker in worden betrokken. Ik ben voorzitter van de Kringwinkels voor een groot deel van Limburg. We stellen verschillende ex-gedetineerden tewerk. Bij vervroegde of tijdelijke invrijheidstelling wordt de voorwaarde opgelegd dat ze werk moeten hebben. De maatschappelijk assistent van de gevangenis neemt dan contact op met de werkgever en kijkt of die persoon tewerkgesteld kan worden, in dit geval dus in een maatwerkbedrijf. Ik weet uit ervaring dat maatwerkbedrijven zich dat deels als doelstelling stellen. Ik zou in het overleg ook zeker minister Homans betrekken om te kijken hoe mensen die vervroegd in vrijheid worden gesteld – mijn aandacht gaat vooral naar die mensen – op een goede manier een job kunnen vinden en een traject kunnen afleggen om te integreren in onze samenleving, want het is zeker geen eenvoudige opdracht.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik begrijp dat iedereen bekommerd is, net als ik. Het moet wel duidelijk zijn dat de strafuitvoeringsrechtbanken hier een belangrijke rol in spelen.

Mevrouw Claes, wie vervroegd in vrijheid is gesteld, is in vrijheid gesteld. Daar moeten we natuurlijk alle instrumenten en alle mogelijkheden inzetten en alles doen wat we kunnen. Ik heb het vooral gehad over mensen op veertien maanden van hun invrijheidstelling of met een voorwaardelijke invrijheidstelling. Ook daar is nog een groot verschil. Wie voorwaardelijk in vrijheid is gesteld, kan bijvoorbeeld gemakkelijk aan webleren doen. Als die persoon ergens een computer kan vinden, kan die op het internet om te webleren.

Mevrouw Turan, ik hoor het u graag zeggen over webleren. Er is een project geweest op dat vlak, maar het is afgeschaft omdat het werd gehackt of weet ik veel

wat. Ik ben het niet die daarover beslist. Dit zijn zeer gevoelige thema's. Zoals ik al zei, spelen Veiligheid en Justitie hier een eerste rol in. Binnen die mogelijkheden kunnen wij onze rol opnemen en niet andersom.

Mevrouw Van Eetvelde, het spijt me, maar een tandje bij steken: ja, als we de mogelijkheid krijgen van Justitie en Veiligheid.

Er wordt gezegd dat we niet willen dat ze andere jobs verdringen omdat het gratis werkkrachten zijn. Neen, maar dan is het net zoals bij mensen in wijk-werken of in werkervaring. Zo zal het dan zijn. Er gebeurt geen tewerkstelling vanuit de gevangenis. Daar bestaan ook projecten rond, maar die zijn anders. Als het gaat over een traject naar werk, dan is het ook voor hen een traject naar werk. We werken binnen de mogelijkheden die we hebben en we zullen alles doen wat we kunnen.

Er zijn allicht vooroordelen bij werkgevers. U zegt dat de vacatures ook voor hen opengesteld moeten worden. Strikt genomen zijn die open voor mensen die gedetineerd zijn geweest, maar er zijn zonder twijfel vooroordelen. Bij de trajecten 'Focus op talent' zijn er drie sporen. Het derde spoor betreft het wegnemen van vooringenomenheid. Ik zal kijken of we daar op een of andere manier met de werkgevers in dat traject misschien een accent kunnen leggen of kunnen overleggen. Ik zal vragen dat daar naar de mogelijkheden wordt gekeken.

Ik weet niet of er een nieuwe evaluatie komt van het programma 'Aan de bak'. De manier van werken van VDAB is duidelijk: als er ergens iets anders of iets meer kan gebeuren, dan wordt dat aangepast. Als we het programma van nu zouden vergelijken met dat van tien jaar geleden, dan zouden we zien dat dit continu bijgeschaafd is binnen de mogelijkheden die Veiligheid en Justitie ons geven.

Mevrouw Claes, het betrekken van minister Homans is uiteraard geen probleem. Ik ben het eens met wat u zegt over maatwerk. Ik zal dit meenemen.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik dank u voor de bijkomende antwoorden. Dit is een zeer complexe problematiek. Ik ben zeer blij met het programma 'Aan de bak', dat goed is voor de gevangenen zelf omdat ze zich kunnen voorbereiden op hun vrijlating en op een mogelijke job.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik ben uiteraard ook tevreden met uw antwoorden en de bereidheid die u toont om op dit vlak stappen te zetten.

We zullen een aantal van de bekommernissen overmaken aan het kabinet van minister Geens en kijken of er nog in bijkomende stappen wordt voorzien. Hopelijk leidt het effectief tot bijkomende trajecten en een betere inschakeling van gedetineerden of ex-gedetineerden op onze arbeidsmarkt.

We kijken uit naar verdere initiatieven.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de uitbreiding van de doorstartbegeleiding voor bedrijven in moeilijkheden – 2084 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): In Vlaanderen bestaat een uitgebreid instrumentarium om bedrijven in zowat alle omstandigheden een of andere vorm van ondersteuning te bieden voor welke doeleinden dan ook. We gaan dan ook altijd

op zoek naar die plaatsen waar er eventueel nog een lacune is in de ondersteuningsmogelijkheden. Die zou er mogelijk zijn op het vlak van financieringsmogelijkheden voor bedrijven die in moeilijkheden verkeren. Het realiseren van een herstructurering vereist immers vaak bijkomende financiering.

In sommige gevallen kunnen bankiers hier gedeeltelijk een rol opnemen, al dan niet ondersteund door een overheidswaarborg. We merken echter dat in vele gevallen bij een herstructureringsverhaal een overheidswaarborg of bijkomende bankfinanciering niet mogelijk blijkt. Het is de betrachting van de minister om met de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) en private partners deze lacune in te vullen.

Het is de bedoeling om zo tot een gestructureerde aanpak te komen voor het helpen doorstarten van bedrijven in moeilijkheden om zo maximaal hun kerntewerkstelling te vrijwaren, bijvoorbeeld in de vorm van een doorstartfonds. Daar gaat het natuurlijk om, om het vrijwaren van de tewerkstelling die daar op dat moment al zou zijn. De afgelopen maanden zou hierover veelvuldig overleg zijn geweest tussen ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en financiële instellingen in verband met doorstartdossiers. Daarbij worden ook de mogelijkheden van een doorstartfonds bekeken.

Voor alle duidelijkheid, het mag niet de intentie of het gevolg zijn dat we noodlijdende bedrijven overeind gaan houden, maar dat er een onderzoek is naar de vraag wat de oorzaak is van de noodzaak aan herstructurering en het potentieel naar de toekomst.

Minister, kunt u een stand van zaken geven van de gevoerde gesprekken tussen PMV en andere partijen? Werden er al structurele partnerschappen opgezet? Was dat al mogelijk in dit korte tijdsbestek?

We zien binnen PMV een sterke focus op durfkapitaal voor startups in een (pre)-seed fase, terwijl de federale minister van Financiën een groot dakfonds aankondigde, gericht op scale-ups. Welke piste wordt momenteel bewandeld door PMV voor de aanpak van doorstartdossiers? Is een uitbreiding van het PMV-instrumentarium aan de orde, dan wel een opstart van een afzonderlijk doorstartfonds?

Nederland kent het systeem van MKBDoorgaan.nl. voor middelgrote en kleine bedrijven waar detectie en aanpak van zakelijke financiële problemen hand in hand gaan met vormen van bedrijfscoaching, zoals we die ook in het Vlaamse instrumentarium kennen. Ziet u mogelijkheden om binnen het Vlaamse instrumentarium financieringshulp voor bedrijven in moeilijkheden te koppelen aan andere vormen van doorstartbegeleiding?

Ik had ook nog enkele concrete voorbeelden van ondernemingen zoals neoScores, die met partituren op de markt wil gaan. Het was een veelbelovend businessmodel, maar uiteindelijk is het anders uitgedraaid. Zo zijn er nog wel enkele voorbeelden te vinden. Sommige zijn wel succesvol uitgedraaid, maar de vraag is veeleer algemeen en niet voor die specifieke gevallen. Het punt is dat er wel degelijk een mogelijkheid is voor de overheid om daaraan te verhelpen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: De gevoerde gesprekken tussen PMV en de verschillende actoren in doorstartverhalen hebben nog niet geleid tot een structureel partnerschap aan de investeringszijde. Doorgaans werd er in de aangebrachte dossiers in een oplossing voorzien door de bestaande aandeelhouders of eventueel andere operationele partijen, soms in combinatie met een product of dienst uit het aanbod van PMV, zoals een waarborg op bankkrediet. Met die combinatie kon je dan tot een oplossing komen.

Het feit dat de familiale kmo de controle plots gedeeltelijk of geheel moet overdragen aan de herstructurerende partij, is misschien wel nodig om tot slagkracht te komen en tot de kans om het roer om te draaien. In ondernemend Vlaanderen wordt dat niet direct gevoeld als de oplossing. Dat begrijp ik ook. De meeste familiale kmo's zeggen dan: wij gaan dat wel oplossen.

Anderzijds merken we wel dat, door de regelmatige contacten die PMV heeft met de verschillende actoren, de bedrijven die bijkomende ondersteuning nodig hebben sneller in kaart worden gebracht. Er vindt ook meer interactie plaats tussen de verschillende spelers in de herstructureringsmarkt. Dat is een goede zaak. PMV tracht immers de lijnen korter te maken tussen de verschillende betrokken partijen. Dat is erg belangrijk aangezien het snel schakelen cruciaal is in een herstructurering.

In de praktijk doet PMV dit door de betrokken partijen regelmatig bijeen te brengen. Eind 2017 werd bijvoorbeeld een netwerkevenement georganiseerd met een lezing over de nieuwe insolventiewetgeving. Wanneer de bedrijven die net voor een keerpunt staan tijdig worden gedetecteerd, zien we dat het bestaande instrumentarium van waarborgen meermaals een oplossing biedt, zeker omdat de banken vandaag positief staan tegenover kredietverstrekking. Op die manier kunnen we vandaag al heel wat doen met het bestaande instrumentarium. De netwerken, de werkgeversorganisaties, de combinatie van bedrijven bij elkaar, dat is een goede zaak.

Het is nog steeds de bedoeling om op termijn een afzonderlijk doorstartfonds op te starten. Maar vooraleer we aan dat fonds beginnen, wil PMV een aantal concrete dossiers buiten een fondsstructuur realiseren. De partijen waarmee PMV een samenwerking wil uitbouwen, moeten voldoen aan een aantal criteria die onontbeerlijk zijn om als duurzame partner van PMV te worden erkend. Ik denk dan specifiek aan operationeel relevante ervaring, financieel relevante ervaring, de rendementsverwachtingen – we moeten op voorhand goede afspraken maken –, en de investeringshorizon. Vooral de laatste twee zaken moeten redelijk en aanvaardbaar zijn voor alle bestaande stakeholders in een herstructureringsverhaal. De partijen die deze dossiers louter uit opportunisme benaderen, worden gemeden.

Op heden zijn er nog geen dergelijke dossiers gerealiseerd, dus daarom is het nog wachten op een echt fonds. Het is heel belangrijk om goeie partners te hebben als je met zo'n fonds begint.

De buitenlandse fondsinvesteerders die zich op de Vlaamse markt richten, zien vandaag ook geen toestroom van dossiers. We vermoeden dat dit wel zal wijzigen, mocht er een economische terugval zijn. De private partijen die kunnen investeren in doorstartverhalen zijn in kaart gebracht, en PMV gaat ervan uit dat deze investeringen op termijn op structurele wijze kunnen gebeuren via een fondsstructuur.

Voor de begeleiding van ondernemers die in moeilijkheden dreigen te komen of in moeilijkheden zijn, geldt hetzelfde als voor de startende of groeiende ondernemers. Zij kunnen coaching- en adviestrajecten hebben en er zijn begeleidingsmechanismen opgezet bij UNIZO, NSZ en de Vlaamse Confederatie Bouw voor bedrijven die in moeilijkheden dreigen te komen.

Voor micro-ondernemingen die echt in moeilijkheden zijn, maar ook voor anderen, is er begeleiding van Dyzo. Er zijn meer bedrijven die naar Dyzo gaan, wat niet wil zeggen dat er meer bedrijven in moeilijkheden zitten, maar wel dat die weg beter gekend is.

Voor zover deze ondernemingen niet formeel in moeilijkheden zijn volgens de Europese staatssteunregels, kunnen ze ook gebruikmaken van de kmo-portefeuille en/of de kmo-groeisubsidie om externe hulp in te kopen. Bij de kmo-groeisubsidie gaat het dan over een volledig pallet aan voorwaarden waaraan moet worden voldaan.

Er zijn dus begeleidingstrajecten bij de partners in het VLAIO-netwerk (Agentschap Innoveren en Ondernemen) van waaruit een doorstroom naar subsidiekanalen mogelijk is. En wanneer een doorstartfonds wordt opgezet, kunnen deze instrumenten ook met dat fonds worden gecombineerd, bijvoorbeeld om een strategie-oefening op te zetten ter ondersteuning van de doorstartfinanciering. We geven dat idee van een doorstartfonds niet op, maar we hebben vandaag de indruk dat we met de instrumenten die er zijn, aan de meeste problemen van vandaag een oplossing kunnen bieden.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister, dat is eigenlijk heel goed nieuws in zekere zin. Uw opmerking over familiale ondernemingen – wat ik zelf van heel dichtbij meemaak – is heel begrijpelijk. We zijn een volk van plantrekkers, en dan is het soms moeilijk om duidelijk aan te geven dat er misschien wel ondersteuning nodig is, maar we moeten het natuurlijk willen aanvaarden. Dat spreekt vanzelf. In die zin is het goed dat PMV een rol als bemiddelaar opneemt en tussenpersoon speelt om die beweging in gang te zetten.

We moeten altijd voorzichtig zijn dat we geen noodlijdende bedrijven ondersteunen waarvoor het toekomstpotentieel heel beperkt is. We moeten ook zien dat de rol van de overheid wordt beperkt tot de echte taak van de overheid. Wij moeten niet in de plaats treden van die ondernemingen zelf.

Ik ben het helemaal eens met u, minister: zolang er geen nood is aan dat doorstartfonds en aangezien er nog geen echte dossiers zijn, kunnen we daarmee wachten. Tegelijk moeten we wel de optie openhouden.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp·a): Het is inderdaad belangrijk om in tijden waarin de nood niet groot is, de nodige voorbereidingen te nemen om in tijden van recessie eventueel klaar te staan. Dat de timing voor een doorstartfonds er nu niet is, dat kan ik me voorstellen. Ik vind het toch niet slecht dat er in de sector gesprekken worden gevoerd. In de vorige legislatuur moesten we de banken bijna de arm omwringen om die kredieten aan de bedrijven te kunnen geven.

Wat ik ook ondersteun in heel dit verhaal, is het belang van vroegdetectie. Problemen in bedrijven, dat is de verantwoordelijkheid van de individuele ondernemer. We kunnen niet anders doen dan het instrumentarium dat we hebben, duidelijker op de markt zetten, en verder in te zetten op die netwerken en te proberen de toegankelijkheid van ons instrumentarium voor alle ondernemers en kmo's duidelijk te maken.

Dat probleem is er niet van vandaag op morgen. We blijven daar verder op inzetten. Het is heel belangrijk om te kijken hoe we iedereen kunnen betrekken. Uiteraard sluit de overheid niemand uit, maar het is wel een feit dat we niet iedereen kunnen bereiken. Dat is ook één van de uitdagingen.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Wij, liberalen, stellen ons natuurlijk de vraag in hoeverre het de taak van de overheid is om bedrijven in moeilijkheden of op de rand van een faillissement te financieren. PMV probeert private partners samen te brengen en bedrijven te informeren. Daar hebben we geen problemen mee. Ik dacht dat de rol van PMV nog altijd was om op te treden bij marktfalen. Een bedrijf dat op de rand van het faillissement staat, dat komt niet altijd door marktfalen. We denken dus niet dat het de taak van de overheid is om bedrijven in moeilijkheden te redden.

Mijnheer Diependaele, u spreekt over een lacune. Ik dacht dat PMV vandaag al steun geeft via waarborgen van Gigarant. Neen? Is dat verkeerd? Dan hoor ik graag een toelichting daarover.

Uit het bankenoverleg van 2017 konden we afleiden dat de piste dat PMV een doorstartfonds zou financieren, niet meer aan de orde is. Blijkbaar ligt dat opnieuw wat hoger op de plank. Uit het verslag van dat bankenoverleg van 21 september 2017 blijkt dat de piste dat PMV een doorstartfonds zou financieren, momenteel niet meer aan de orde is. Is daar nu wel of niet opnieuw sprake van? Ik begrijp niet vanwaar die vraag over dat doorstartfonds nu komt.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): De overheid moet natuurlijk haar middelen aanwenden waar ze nodig zijn, niet voor de noodlijdende bedrijven en ook niet voor de herstructureringen, waar in sommige gevallen geen enkel probleem is. Het gaat om een efficiëntie-oefening zonder dat er bijkomende problemen zijn. In de meeste gevallen is er natuurlijk een groot teken aan de wand dat er een hele hoop financiële knelpunten zijn. Er moet met alle actoren worden samengewerkt om zo snel mogelijk te kunnen reageren. De financiële sector, de banken, maar ook de boekhouders en revisoren moeten in dit soort herstructureringen met problemen als eerste de knipperlichten aanzetten. Zij moeten een actievere rol toebedeeld kunnen krijgen om de problemen te signaleren.

Als het gaat over ons instrumentarium en alle actoren, dan moeten we daar ook voldoende over sensibiliseren. Worden dan ook de cijferberoepers daarbij betrokken? Zij kunnen toch de eerste knipperlichten signaleren.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Christiaens, ik kan u geruststellen, we doen dat. Vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen en PMV hebben we overleg met al die cijferaars, zodat zij weten welke instrumenten er bestaan en waar ze terechtkunnen. Het is niet aan hen om te klikken. Ze kunnen wel zeggen waar bedrijfsleiders terechtkunnen. Dat is een goede zaak en dat gebeurt ook. Zo komt er een wisselwerking tussen die beroepen. Er is ook een betere samenwerking tussen PMV en de banken om ervoor te zorgen dat de banken beter weten wat PMV aanbiedt, en wat het Agentschap Ondernemen aanbiedt. Dat is allemaal opgezet. Op die vraag kunnen we een goed antwoord bieden.

Bedrijven die officieel in moeilijkheden zitten, daaraan kan de overheid niets doen. Dyzo kan dat wel. Dat is niet de rol van de overheid, we gaan geen bedrijven redden. Laten we iets doen voor bedrijven die in moeilijkheden dreigen te komen. Ik geef een voorbeeld. Stel je voor dat je zo snel aan het groeien bent dat je kapitaal een probleem vormt en dat je moet lenen. Kunnen we dan zeggen dat er een waarborg is voor die lening? Dat is een rol voor de overheid en het is PMV die dat beoordeelt. PMV heeft in de commissie nog uitgelegd hoe zij werken. Zij doen nooit aan concurrentievervalsing. Dat gebeurt allemaal binnen de mogelijkheden die ook Europees worden toegelaten. Europa is daar veel strenger in dan ooit tevoren. Mijn filosofie is vanaf dag één geweest: PMV moet niet doen wat de privésector doet, LRM moet niet doen wat de privésector doet.

In het laatste bankenoverleg van september 2017 was dat niet aan de orde, en vandaag is dat nog niet aan de orde. Als de markt verandert, zou dat wel kunnen. Dan de juiste partners vinden, is niet vanzelfsprekend. Ik heb de vier of vijf voorwaarden waaraan een goede partner moet voldoen, opgesomd. Je moet voorbereidende gesprekken hebben, maar vandaag hebben we geen dossiers. Met de bestaande instrumenten kunnen we oplossingen bieden waar we dat moeten en kunnen doen. Voor mij is dat duidelijk.

Het gaat niet over bedrijven in moeilijkheden, maar over bedrijven die in moeilijkheden dreigen te komen. Hoe minder faillissementen, hoe beter. Maar als je voor een bedrijf geen toekomst ziet, zullen we dat niet kunstmatig in leven houden.

Matthias Diependaele (N-VA): Dit thema is dan blijkbaar toch minder droog dan ikzelf dacht. Gigarant is hier helemaal niet van toepassing. Dat gaat om veel grotere waarborgen.

Minister, voor de rest kan ik alleen maar onderschrijven wat u zegt. Het gaat om ondernemingen die een goed businessmodel hebben, waarvan je op basis van de beoordeling kunt zeggen dat er opportuniteiten zijn, maar die door omstandigheden bijvoorbeeld geen geduldig kapitaal vinden op langere termijn. Biotech heeft bijvoorbeeld een vergelijkbaar probleem. Die hebben lang geld nodig, dat heet dan cash-burners, maar ze hebben wel potentieel en de privémarkt staat niet altijd klaar met geld. Daar kan een rol weggelegd zijn voor de overheid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de ontwikkeling van een automatisch fraudedetectiesysteem
– 2099 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Minister, in januari 2018 heb ik een schriftelijke vraag gesteld over mogelijke subsidiefraude. Ik kreeg als antwoord dat in minder dan 10 jaar tijd er ongeveer 55 bedrijven zijn waar een soort van fraude is ontdekt. In 26 fraudedossiers werd overgegaan tot een administratieve terugvordering voor een totaalbedrag van 15,5 miljoen euro. De rest zit in een strafonderzoek.

De problematiek van de subsidiefraude werd recent ook besproken in de commissie naar aanleiding van audits die werden uitgevoerd voor de kmo-portefeuille voor de bekende helikopterlessen, die regelmatig terug aan de orde zijn. U kondigde aan dat een geautomatiseerd fraudedetectiesysteem zou worden ingezet om op basis van data-analyse fraude in een vroeg stadium te detecteren. U gaat dat in de eerste plaats toepassen op de kmo-portefeuille. Eerlijk gezegd denk ik dat dat niet anders kan aangezien het relatief kleine bedragen zijn en heel veel aanvragen. Als we dat anders zouden doen, zouden de kosten hoog liggen. Er zou een bestek worden gelanceerd en de offertes zouden binnen moeten zijn op 30 maart 2018.

Minister, wat is de stand van zaken? Hebt u een ontwikkelaar gekozen? Welk verder traject is er gepland? Wanneer kan een operationeel fraudedetectiesysteem worden verwacht?

In de eerste plaats gaat u dit toepassen op de kmo-portefeuille, hebt u gezegd. Hebt u al nagedacht op welke andere instrumenten dit systeem kan worden toegepast? Wat is de stand van zaken?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Op 7 mei 2018 werd Devoteam aangesteld als ontwikkelaar van het fraudedetectiesysteem. De ontwikkeling is intussen opgestart. De eerste fase van het project bestaat uit het verzamelen en opkuisen van de data. De ontwikkelaar is hier momenteel mee bezig. Zodra dit proces is afgerond, wordt gestart met het bouwen van de dataset die als input zal dienen voor het artificiële-intelligentiemodel. Eerst zorgen voor de input en dan een model daarvoor bouwen. De volgende stap is het bouwen van het model.

Zodra de verschillende artificiële-intelligentiemodellen zijn gevalideerd, kunnen de volgende stappen worden geautomatiseerd: de collectie van de data via een

automatische koppeling met de databank van de kmo-portefeuille en de externe data via het Vlaamse MAGDA-platform (MAximale GegevensDeling tussen Administraties). De filosofie is altijd: we gaan bij de bedrijven bijkomende informatie vragen. Dan volgen de injectie van de data in een dataplatform, de preprocessen van de data, en het uitvoeren van de verschillende artificiële-intelligentiemodellen om een frauderisicoscore te berekenen. Zo kom je tot een risicoscore, en dan kun je daarmee verder gaan.

Tot slot wordt er een dashboard ontwikkeld om de output en de frauderisicoscore te visualiseren en de nodige actie te kunnen ondernemen. Het fraudedetectiesysteem zal in een eerste versie operationeel zijn eind september 2018. Op dat ogenblik kan worden onderzocht of het wenselijk is om bijkomende gegevensbanken te koppelen. Het is altijd een indicatie. Dan weet je waar je moet controleren. Ik hoop dat we op die manier de juiste stappen kunnen zetten.

Als we met die twee databanken zien dat we nog andere nuttige zaken kunnen koppelen, dan doen we dat. Laat ons nu maar beginnen, dat is belangrijk. Het is vandaag nog te vroeg, laten we eerst dit systeem ontwikkelen, bekijken of het lukt, waar het slaagt en waar er moeilijkheden zijn, om dan te bekijken hoe we het uitbreiden. Daar kan ik nu echt nog geen antwoord op geven.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Minister, dat is begrijpelijk. Je moet inderdaad eerst kijken of het wel werkt om dan verder te kijken. Voor hetzelfde geld had u gezegd dat we dat voor die en die subsidies al moeten toepassen. Ik vind uw antwoord zeker voldoende.

Ik ben ook benieuwd naar het budget. Wat is ongeveer het budget van dit project?

Minister Philippe Muyters: Als u het goedvindt, zal ik dat overmaken aan het commissiesecretariaat.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Dat is goed. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de opvolging van een Vlaamse ruimtevaartstrategie
– 2149 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Minister, in februari 2018 publiceerde de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) zijn advies Flanders' Space: een strategie voor de Vlaamse ruimtevaarteconomie, ontwikkeld op uw vraag.

Midden maart stelde ik u in deze commissie een vraag over dat advies. Er werden in het advies ook verschillende aanbevelingen gemaakt, gaande van de oprichting van een taskforce tot maatregelen om ruimtevaartindustrie en aardse industrie op elkaar af te stemmen. U toonde toen in uw antwoord alvast de intentie om met die aanbevelingen aan de slag te gaan, en zou de dag erna al samenzitten met VARIO om het advies te bespreken. Dat was niet gelinkt aan mijn vraag, dat stond zo in uw planning.

Verder meldde u in uw antwoord dat u zeker ook openstaat voor de oprichting van een innovatief bedrijfsnetwerk (IBN) in de sector, maar dat de intentie tot oprichting van dergelijk netwerk van de actoren zelf bottom-up moet komen.

Ik heb afgelopen week via de sector vernomen dat de goedkeuring voor dit innovatief bedrijfsnetwerk is verworven door de Vlaamse Ruimtevaartindustrie (VRI). Dit lijkt me dus een goed moment om hierover enkele bijkomende vragen te stellen.

Minister, hoe verliep het overlegmoment met VARIO en resulteerde dit in concrete plannen? Waar ligt de verantwoordelijkheid voor de opvolging van de plannen en is er een tijdslijn uitgetekend? Hoe past de recente goedkeuring van het IBN in deze plannen en wat is de specifieke scope ervan? Dient de planning hiervoor te worden aangepast? Moeten er nog andere spelers worden betrokken om de aanbevelingen van het VARIO-advies te kunnen uitwerken? Tegen wanneer verwacht u hiervan resultaten?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Op 23 maart is er overleg geweest met een delegatie van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) en mijn medewerkers. Tijdens het overleg heeft VARIO de tien trajecten uit de studie alsook de zes beleidsaanbevelingen en de veertien gerelateerde actiepunten toegelicht.

Als we kijken naar de verschillende actiepunten, kunnen we er niet omheen dat het instrument van een innovatief bedrijfsnetwerk (IBN) het ideale instrument zou zijn om die actiepunten uit te voeren. Gelukkig, er komen initiatieven van de sector. Op 31 mei werd het IBN Space 4.0 goedgekeurd. Het IBN start op 1 oktober met een budget van afgerond 300.000 euro. Gelet op het feit dat het VARIO-advies wordt gedragen door de sector, mag het ons niet verbazen dat de activiteiten van het IBN aansluiten bij de actiepunten van VARIO.

Zoals het VARIO-advies aangeeft, is er in dezen een gedeelde verantwoordelijkheid van de sector en de overheid. Het IBN heeft een eigen structuur, inclusief technische werkgroepen, zodat het met de huidige stand van zaken niet aangewezen is om daarnaast nog een extra taskforce op te richten zoals voorgesteld in actiepunt 1.1. Je kunt zeggen dat IBN met die werkgroepen die taskforce is.

Het is nu vooral aan de sector om vanuit het IBN de strategie te verfijnen. Waar nodig zullen we met het IBN in overleg gaan om acties af te stemmen. Het VARIO-advies is het uitgangspunt van het IBN. Dus heel wat actiepunten sluiten daar nauw bij aan. Wat de scope betreft, kunnen we stellen dat innovatieve bedrijfsnetwerken in essentie clusterinitiatieven zijn die binnen een termijn van drie jaar een dynamiek van samenwerking op gang brengen tussen de clusterleden. Vandaar dat het bedrijfsnetwerk expliciet voorziet in tien multilaterale samenwerkingsprogramma's tussen Vlaamse bedrijven. Daar sluiten ze aan bij de basisfilosofie van samenwerking.

Het gaat om samenwerking voor de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten. Het is daarnaast ook de bedoeling dat het IBN een duurzaam netwerk tot stand brengt dat op termijn moet uitgroeien tot een echte space community in Vlaanderen.

Bij de voorbereiding van het IBN werden er al bedrijven betrokken van buiten de sector, wat ik ook altijd goed vind. U kent mijn filosofie: voor innovatie is over het muurtje kijken een goede zaak. Er wordt ook gestreefd naar samenwerking met andere actoren zoals Agoria Vlaanderen, Flanders Make en SIM. Multifunctioneel, multidisciplinair werken, dat zijn de woorden die nodig zijn bij de innovatie die we vandaag nodig hebben.

Het is duidelijk dat het IBN het belangrijke instrument is om de Vlaamse ruimtevaarteconomie vorm te geven. Omdat dat nog maar pas is goedgekeurd, kan nu de voorgestelde aanpak worden gevolgd. Zij moeten dat nu opmaken.

Uiteraard moeten we samenwerken met andere actoren. Hierbij denk ik dan vooral aan de zogenaamde downstreamactiviteiten die aan bod komen bij de

aanbevelingen 4 en 5 van VARIO over de ruimtevaartdiensteneconomie. Een voorbeeld hiervan is de beeldverwerkingsketen, een samenwerking tussen het agentschap Informatie Vlaanderen en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) voor het archiveren, verwerken en ontsluiten van data.

Het IBN start op 1 oktober. Volgens het werkprogramma zal het IBN na drie maanden zijn roadmap voorstellen. Deze roadmap zal voor de sector dan een belangrijke leidraad zijn. De resultaten zullen dan hopelijk snel volgen. Met de steun aan het IBN hebben we een sterk instrument aan de sector gegeven voor de realisatie van de doelstellingen die ze naar voren schuiven.

Lieve Maes (N-VA): Minister, ik ben heel blij met uw antwoord. Dat ziet er goed uit. Ik denk dat die industrie hiermee de goede aansporing en aanmoediging krijgt om samen te werken en verder te groeien.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Daniëlle Vanwesenbeeck aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de impact op de Vlaamse economie van de Amerikaanse importheffingen op staal – 2170 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Sinds vrijdag 1 juni heffen de Verenigde Staten importtarieven van 25 procent voor staal en 10 procent voor aluminium. Deze heffingen passen in het protectionistisch beleid van president Trump waarmee hij de eigen economie wil beschermen.

We vermoeden dat er toch wel een impact zal zijn op onze Vlaamse economie. Vlaanderen heeft namelijk staal- en staaldraadproducenten als ArcelorMittal en Aperam. Ook de haven van Antwerpen kan lijden onder deze heffingen. Dat is namelijk de grootste staalhaven van Europa, met een jaarlijkse uitvoer van ongeveer 10 miljoen ton staal.

Mijn vragen zijn heel simpel, minister. Hebt u reeds in kaart gebracht wat de mogelijke gevolgen van deze importheffingen zouden kunnen zijn voor de Vlaamse economie? Welke mogelijkheden ziet u om in te spelen op de eventuele impact van deze heffingen op onze bedrijven en kmo's? Hebt u al overlegd met uw collega, minister-president Bourgeois?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik wil beginnen waarmee u eindigde. Internationale handel is de bevoegdheid van de minister-president. Het is ook aan hem dat de actuele vraag gesteld werd. Ik zal me er echter niet gemakkelijk van afmaken en zal uw vragen beantwoorden.

Tot op heden werd er door de Vlaamse overheid geen gedetailleerde impactstudie of -analyse uitgevoerd. De diensten zijn ook onvoldoende bemand om dat echt in detail te kunnen doen. We beschikken wel over redelijk wat gegevens waaruit we een deel van de mogelijke impact kunnen afleiden.

Zoals u zelf aangeeft in uw inleiding, zijn er zowel directe als indirecte effecten. Om een indicatie te hebben van de directe impact, kunnen we natuurlijk kijken naar de cijfers van de Vlaamse export van staal en aluminium naar de Verenigde Staten, die in 2017 goed was voor ongeveer 325 miljoen euro. Er zijn drie sectorcodes die

daaronder vallen. 'Gietijzer, ijzer en staal' is goed voor 126 miljoen euro, 'toepassingen van gietijzer, ijzer en staal' voor 129 miljoen euro en 'aluminium en toepassingen' voor 77,7 miljoen euro. Interessant is dat die drie sectoren niet allemaal even zwaar getroffen worden door de heffingen. Wat de uitvoer naar de VS betreft van de toepassingen van gietijzer, ijzer en staal – dat grootste blok van 129 miljoen euro dus – zou slechts een paar procent getroffen worden door de heffingen. Het omgekeerde is het geval voor gietijzer, ijzer en staal zelf en voor aluminium en toepassingen: daar wordt nagenoeg de hele uitvoer getroffen.

Positief is dan weer dat voor alle sectoren geldt dat de uitvoer naar de VS slechts een fractie uitmaakt van de totale, wereldwijde uitvoer vanuit Vlaanderen. De hele uitvoer vanuit Vlaanderen bedraagt ongeveer 300 miljard euro, terwijl we voor de zwaarst getroffen sectoren spreken over 126,5 en 77,7 miljoen euro. Zoals u weet is en blijft onze belangrijkste uitvoermarkt Europa. Voor meer details verwijs ik u naar collega Bourgeois.

Moeilijker is het om de indirecte impact in te schatten. De grootste potentiële indirecte impact ligt volgens mij in het feit dat producten uit derde landen niet meer aan bod zullen komen op de Amerikaanse markt en daarom zullen verschuiven naar andere markten, waar wij ons ook op richten, zoals de Europese markt. Dat zal uiteraard een negatief prijseffect hebben op de Europese producten. Daar kan ik echter echt geen impact van meten. Het is ook heel moeilijk om dat te doen. Het valt enigszins te vergelijken – maar ik denk dat toen vooral collega Bourgeois de antwoorden gegeven heeft – met de problemen die we gekend hebben met de uitvoer van peren naar Rusland.

Samengevat: de indirecte impact is onduidelijk. De directe impact lijkt mee te vallen in relatieve termen, maar is in absolute termen niet te verwaarlozen. Daarom blijven mijn diensten en die van de minister-president dat dossier uiteraard opvolgen.

Op uw tweede vraag kan ik antwoorden dat binnen Vlaanderen een deel van ons generiek instrumentarium aangewend kan worden. Als u mij vraagt wat die bedrijven kunnen doen, is mijn antwoord: een andere afzetmarkt zoeken.

Voor kmo's zijn er ondersteuningsmogelijkheden als de kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie, zelfs bijvoorbeeld voor de aanwerving van iemand in het buitenland. Ook de diensten van de minister-president, zoals Flanders Investment & Trade (FIT), hebben een heel instrumentarium om bedrijven die nieuwe markten willen ontdekken te helpen. Uiteraard vindt u dat allemaal terug op de websites, die u zelf heel goed kent.

Belangrijker is echter om te beseffen dat handel vooral een internationale aangelegenheid is en dat de gebeurtenissen en acties zich in hoofdzaak op internationaal niveau afspelen.

U weet dat handel een exclusieve EU-bevoegdheid is. De onmiddellijke reactie op de Amerikaanse maatregelen vindt dan ook plaats op Europees niveau. Vanuit Vlaanderen steunen we uiteraard Europese beslissingen die bedoeld zijn om de mogelijke negatieve impact op Vlaamse en Europese bedrijven tegen te gaan, op korte en lange termijn. Een maatregel kan op korte termijn een goede reactie zijn op wat de VS doen, maar misschien niet op lange termijn, en andersom. Hiervoor moet een hele strategie bekeken worden. Als wij de indruk hebben dat de voorstellen en beslissingen die in Europa worden voorbereid, een positieve impact hebben op korte en lange termijn, dan zullen wij die zeker steunen.

Ik wil toch wel zeggen dat we aan de ene kant wel kunnen straffen, maar dat we ook moeten blijven samenwerken met de VS. Het is een belangrijke handelspartner. We moeten ook focussen op de echte oorzaak van de problemen in de staalsector en dat is de overproductie op de wereldmarkt. Daarvoor werkt ons Departement Economie,

Wetenschap en Innovatie (EWI) samen met de federale overheid, andere lidstaten en de Europese Commissie. De onderhandelingen daarover vinden plaats in het OESO-staalcomité, de G7 en het Global Forum on Steel Excess Capacity van de G20.

Ik wil in dat verband ook verwijzen naar de recente verklaring van de ministers van Handel van de EU, Japan en de VS op 31 mei 2018. Hierin wordt duidelijk gesteld dat niet-marktgericht beleid dat leidt tot overproductie, niet alleen voor staal maar ook voor andere producten, aangepakt moet worden met nieuwe maatregelen. De onderhandelingen daarover worden nog in 2018 opgestart.

We hebben internationaal dus enerzijds die vergeldingsmaatregelen, wat helemaal niet zo evident is. Anderzijds leveren we ook inspanningen om op langere termijn de oorzaken van de huidige problemen aan te pakken. Uiteraard zullen zowel de minister-president als ikzelf die beide kanten van nabij opvolgen.

U zult het al begrepen hebben: alles gebeurt in nauw overleg met collega Bourgeois. Er bestaat zelfs een gemengde werkgroep die handelt over het Europese handelsbeleid en investeringsbeschermingsbeleid, waarin de handelsrelaties met de Verenigde Staten ook een aandachtspunt zijn. Zowel mijn kabinet als mijn administratie zijn daarin vertegenwoordigd. Daarnaast is er ook nog regelmatig contact tussen het Departement EWI en het Departement Buitenlandse Zaken over deze materie.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Bedankt voor dit zeer uitgebreide antwoord, dat ervoor zorgt dat ik geen bijkomende vragen heb. Dat was misschien uw strategie.

Ik vind het vooral belangrijk dat er overleg is met de minister-president over deze materie. Ik had eigenlijk niets anders verwacht.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik denk dat het belangrijk is wat hier geschetst wordt. We kunnen inderdaad de houding van Amerika betreuren. Zoals de minister geschetst heeft en zoals ook minister-president Bourgeois geschetst heeft, moeten we misschien ook wel proberen te begrijpen hoe de Wereldhandelsorganisatie (WTO) werkt. Door het feit dat er een consensus nodig is, kan de kleinste deelnemer daar de boel blokkeren. Ik kan me dus inbeelden dat Amerika dat op de duur niet meer leuk vindt.

Dit bewijst ook hoe open onze economie is en dat we vooral moeten inzetten op het feit dat we open zijn. Stel namelijk dat de muntverhouding tussen de dollar en de euro compleet verandert, wat niets te maken heeft met een eventuele boycot van staal en aluminium, dan doet zich ook het probleem voor dat er minder geëxporteerd kan worden, of omgekeerd. Dit geldt ook voor Japan enzoverder. Ik denk dus dat we er ons bewust van moeten zijn dat we een open economie hebben, die de nodige flexibiliteit vraagt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het project 'Ondernemersvorming in de 21e eeuw' van SYNTRA Vlaanderen
– 2186 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp·a): Dank u, voorzitter.

De Vlaamse Regering heeft, uiteraard onder Europese stimulans, beslist om de Vestigingswet en de vereiste basiskennis bedrijfsbeheer af te schaffen vanaf september. Dat zal uiteraard een grote impact hebben op de vorming van ondernemers. In combinatie met factoren als het gebrek aan innovatiegerichtheid in de ondernemersvorming, de toeleiding die beter moet en de opkomst van de digitalisering en de nieuwe opleidingsvormen, is dit eigenlijk een gelegenheid voor de opleidingsverstrekkers om de ondernemersvorming heruit te vinden.

SYNTRA Vlaanderen wil als regisseur ondernemersvorming dit proces van vernieuwing en modernisering trekken. Met een project van het Europees Sociaal Fonds (ESF) 'Ondernemersvorming in de 21ste eeuw' beoogt SYNTRA Vlaanderen methodieken te ontwikkelen en beleidsaanbevelingen te formuleren om zowel de trajecten beroepskennis en bedrijfsbeheer te vernieuwen in de context van de nakende deregulering als om de informatievoorziening en -toeleiding aanzienlijk te verbeteren.

Het uiteindelijke doel van dit project is het versterken van de ondernemerscompetenties tijdens de volledige levenscyclus van een onderneming, om zo tot een sterker en innovatiever ondernemerschap in Vlaanderen te komen. Daartoe zal het Vlaams projectpartnerschap focussen op de impact van deregulering op onder meer het aantal starters en faillissementen in het buitenland, de rol die de overheid speelt in ondernemersvorming in het algemeen, hoe de trajecten beroepskennis en bedrijfsbeheer zich moeten verhouden tot de bredere context van ondernemersvorming, hoe de toeleiding verbeterd kan worden, het stimuleren en faciliteren van innovatie en digitalisering in ondernemersvorming en de rol die nieuwe onderwijsmethodieken, flexibiliteit en maatwerk kunnen spelen in ondernemersvorming. Dat is een opdracht om u tegen te zeggen.

Dit noopt me tot een aantal vragen, minister.

De duurtijd van het project bedraagt maar liefst twee jaar en vier maanden. Bent u van oordeel dat deze periode lang is, kort is, nodig is? Kunnen de zaken niet veel efficiënter en vlugger uitgevoerd worden om tot eindconclusies te komen?

Ik heb me laten vertellen dat een studie in de private sector gemiddeld een jaar duurt: een benchmark van drie maanden, een effectieve studie van zes maanden en dan nog vier maanden voor de conclusies. Op een jaar zou men dus toch met antwoorden moeten kunnen komen.

SYNTRA Vlaanderen spreekt over een 'grote impact' op de vorming van ondernemers na het wegvallen van de vereiste basiskennis bedrijfsbeheer. We hebben u hier in de commissie al verschillende keren horen zeggen dat dat bedrijfsbeheer 'toch niet alles' was. Het beoogde weinig faillissementen, maar dat resultaat werd niet geboekt. Uiteraard sta ik ook wel achter het positieve van het netwerk en van het aanbod.

Wat is het plan van SYNTRA Vlaanderen de komende jaren om, waarschijnlijk weer via SYNTRA, de kwaliteit van de ondernemersvorming op peil te houden in afwachting van de projectresultaten die pas in 2021 verwacht worden?

Buitenlandse studiebezoeken zijn in dit project blijkbaar cruciaal om elders inspiratie op te doen. Kunt u ons toelichten hoeveel van de projectfinanciering voor buitenlandse studiebezoeken is gereserveerd en hoeveel en waarnaartoe de bezoeken gepland zijn? Hebt u daar een zicht op?

Wie zijn de projectpartners die SYNTRA Vlaanderen in dezen ondersteunen en wat is hun precieze rol ?

Wanneer de eindresultaten binnen zijn in 2021 – als alternatief voor het wegvallen van bedrijfsbeheer –, hoeveel tijd denkt SYNTRA Vlaanderen nodig te hebben om het nieuwe en aangepaste aanbod ondernemersvorming via SYNTRA te kunnen aanbieden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Turan, ik wil eerst twee inleidende opmerkingen maken.

We hebben het er zo vaak over gehad: we hebben vandaag al alternatieven voor de opleiding bedrijfsbeheer. Het zou dramatisch zijn mocht SYNTRA nu met die studie beginnen en nu pas beginnen te zoeken naar alternatieven. Zoals ook uit de rest van het antwoord zal blijken, zal SYNTRA altijd nieuwe zaken in de markt zetten als daar vraag naar is, evenals alle partners. We hebben het er al heel vaak over gehad in de commissie. Ik zal dat nu niet allemaal herhalen. Lees mijn antwoorden erop na. Ik denk dat u dat allemaal al wel weet, maar dat u me graag wat jent.

Ik wil ook de puntjes op de i zetten. U schrijft en spreekt hier over "de beslissing van de Vlaamse Regering van de Vestigingswet". Dat is niet correct. Het gaat om een beslissing van het parlement, onder meer van Güler Turan. Dat is een positieve beslissing voor de afschaffing van het attest. Ik ben het ermee eens dat dat gebeurde op mijn voorstel. Ik wil graag het krediet daarvoor krijgen, maar jullie hebben het beslist.

De timing van het project lijkt misschien lang, maar daar zijn volgens mij goede redenen voor. Ik blijf het herhalen: er is al veel, maar we zijn altijd bereid om te bekijken wat beter kan. We willen op lange termijn werken. We willen internationale ervaring opdoen.

Het gaat om een transnationaal ESF-project en daarbij dient de timing van de oproep, die geldt voor verschillende Europese regio's en landen, gerespecteerd te worden. De vernieuwing van ondernemersvorming wordt breed aangepakt en de vele projectactiviteiten – inclusief de testfase – vragen een langere looptijd. Voor mij is het logisch dat die termijn nodig is. De tussentijdse resultaten, collega Turan, zullen in de tussentijd wel gepresenteerd worden aan alle relevante stakeholders als het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka), de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO), ons eigen agentschap, VDAB, de opleidingsinstellingen en de sectoren, zodat al vroeger rekening gehouden kan worden met de resultaten bij de uitwerking en de verfijning van de bestaande alternatieven voor bedrijfsbeheer. Nogmaals: dit bestaat al, maar we zijn altijd bereid om te verfijnen en te verbeteren.

Vanuit het agentschap voor ondernemersvorming, SYNTRA, werden twee experimenten geïnitieerd waarin op korte termijn een dienstverlening voor het versterken van ondernemerscompetenties wordt ontwikkeld. Zoals u ziet, wachten we niet op die grote studie om al dingen te hebben en om bestaande dingen te verfijnen en te verbeteren.

Een eerste experiment wordt getrokken door de SYNTRA vzw's en richt zich op starters en prestarters. De start van dit opleidingstraject is gepland in september 2018. Een tweede experiment, getrokken door UNIZO en Wonderland, richt zich op een dienstverlening voor gevestigde ondernemers. Momenteel zit dit project in de ontwikkelfase. Vanaf januari 2019 zal het uitgetest worden. Opnieuw: we staan nooit stil, er is veel en we zoeken nog altijd naar hoe we de markt hulp kunnen bieden.

Met de partners van deze experimenten worden lerende netwerken opgezet om good practices te delen. De experimenten worden ook nauwgezet opgevolgd en geëvalueerd en indien positief ook geconsolideerd, innovatief als al onze partners zijn.

Voor transnationale activiteiten wordt een budget begroot van 29.300 euro, met daarin vertalingen, een website en een slotconferentie in Brussel. Er zijn studiebezoeken gepland aan Finland, Ierland en Zwitserland. De openingsconferentie vindt plaats in Bulgarije. ESF bepaalt dat er minstens één buitenlandse organisatie wordt opgenomen in het transnationaal partnerschap die zelf ook een transnationaal ESF-

project gegund gekregen heeft. Dit is het geval voor de Finse en de Bulgaarse partner. We hebben er dus niet één maar twee.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), Voka, UNIZO en VDAB zijn onze projectpartners. Zij ondersteunen het project van SYNTRA Vlaanderen. Zij zullen ook mee sturing geven aan het project en inhoudelijke input leveren.

Het project moet enerzijds leiden tot beleidsaanbevelingen en anderzijds tot richtlijnen en principes voor opleidingsverstrekkers en stakeholders. Idealiter resulteert het project in een innovatief kader voor het versterken van ondernemerschapscompetenties in alle levensfases van een onderneming. Anders gezegd: idealiter leren we daar effectief iets uit om de bestaande opleidingen en vormingen nog te verfijnen en te verbeteren. Als regisseur is dit aanbod niet enkel bestemd voor SYNTRA maar ook voor alle andere opleidingsverstrekkers.

Hoe snel de productontwikkeling van SYNTRA aan de kaders wordt aangepast, hangt af van de ontwikkelingscapaciteit. Wat het tenderbeleid betreft, zal hier ook in 2021 al op worden geanticipeerd.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp·a): Dank u wel voor uw antwoord, minister.

Uiteraard zijn er al verschillende opleidingen versterkingen ondernemerscyclussen bezig. Dat zou er nog aan ontbreken! Ik heb het ook bij de vorige vraag gezegd: we hebben heel veel instrumentarium, we hebben heel veel mogelijkheden vanuit Vlaanderen en daar mogen we gerust trots op zijn en verder op inzetten. Daar ben ik het mee eens.

Verfijnen, daar ben ik het ook altijd mee eens. Het feit dat we nu, met het afschaffen van bedrijfsbeheer, een opening hebben gecreëerd, een wijziging hebben gecreëerd, en dat we daar heel waakzaam mee moeten omgaan, daar ben ik het ook mee eens.

U formuleert het alsof dit geen alternatief is. Dit staat nochtans in het plan van aanpak van dat we de vorige keer besproken hebben. In de gunning van het project staat "een alternatief voor het wegvallen van de trajecten bedrijfsbeheer". Dan moet er dus voor opgelet worden dat dat er niet instaat.

Verfijnen mag altijd. Dan vraag ik me echter af of we ook een testfase nodig hebben voor verfijning. Moeten we dan twee jaar en vier maanden wachten?

U zegt dat het een transnationaal project is. Het is een project van ongeveer 300.000 euro, waarvan 29.300 euro voor het internationale budget, hebt u me gezegd: voor de websites, het slotevent en de reiskosten. Wordt die overige 270.000 euro dan gewoon gebruikt voor studiewerk vanuit Vlaanderen?

Finland is een voorbeeld. Ik stel me wel vragen bij Bulgarije als partnerland. Ik ben benieuwd naar de verfijningen die Bulgarije Vlaanderen kan bieden. Dat is niet denigrerend bedoeld. Ik vind ook dat de opleidingen moeten worden gemoderniseerd en gedigitaliseerd, dat ze innovatiever moeten zijn.

Ik blijf erbij dat de duurtijd van dit project en de inhoudelijke taken en de verdeling tussen het transnationaal aspect en het budget dat voor binnenlandse teststudies bestemd is, niet in verhouding staan om dit een transnationaal project te noemen.

Ik kijk uit naar de tussentijdse resultaten. U zegt dat u die zult presenteren aan de partners. Hebt u daar een timing voor? Kan het parlement daar ook bij betrokken worden? De partners zijn altijd de klassieke partners. Het zijn vaak dezelfde organisaties. Ik hoop dat het parlement hierbij betrokken wordt.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Mevrouw Turan, ik spreek nu als ondernemer. Ik steun de minister, daarom kom ik ook tussen. Los van dit concrete onderwerp, geeft u steeds de indruk dat, door het afschaffen van het bedrijfsattest, de ondernemers helemaal in de kou staan en geen aanbod meer hebben. *(Opmerkingen van mevrouw Güler Turan)*

Jawel, u doet dat telkens opnieuw. Ik ga daar niet mee akkoord. Ik denk dat de uitdaging eerder ergens anders ligt, en dat is misschien die verfijning. Onze ondernemers zien door het bos van het aanbod de bomen niet meer, omdat het zo uitgebreid is. Ik denk dat we hen daarin moeten begeleiden. Eerder dat dan te blijven herhalen: 'Ocharme, het bedrijfsattest is afgeschaft en nu hebben ze geen aanbod meer.' Dat is niet correct.

Ik heb even gegoogeld op innovatie', 'ondernemen' en 'ondersteuning'. Dat levert heel veel resultaten op. Dat wilde ik toch even meegeven. Minister, ik denk dat we op termijn toch wel wat meer duidelijkheid moeten brengen in dat brede aanbod. Voor de rest denk ik dat onze ondernemers meer dan genoeg ondersteund worden.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik sluit me aan bij collega Vanwesenbeeck, zeker bij het eerste deel van haar betoog.

Als je googelt op 'innovatie' en 'ondernemen', krijg je veel resultaten. Ik heb daaromtrent onlangs een studie uitgevoerd samen met de Universiteit Hasselt, om te kijken hoe goed dat bij de ondernemers overkomt en of er verbeteringen zijn. Uit de resultaten blijkt in elk geval dat de ondernemingen zeer tevreden zijn. Ze zeggen wel dat het administratief nog eenvoudiger zou kunnen. Ze vinden het soms wel moeilijk om hun weg te vinden tussen alle verschillende mogelijkheden. Globaal gezien zijn ze echter zeer tevreden. Ik begrijp dus zelfs het commentaar niet van collega Turan en zeker niet haar uitspraken.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben blij met de steun die ik krijg van de collega's. Ik ben ook heel blij met uw lichaamstaal, collega Turan. U vindt dat dat helemaal niet waar was. Ik ben heel blij dat u vindt dat er ondertussen heel wat aanbod is dat in de plaats komt van het bedrijfsattest en dat er geen vacuüm ontstaan is voor de bedrijven. Misschien heb ik uw lichaamstaal verkeerd begrepen, maar dan zult u dat zeker rechtzetten.

Wat betreft de tussentijdse resultaten zal ik eerlijk zijn. Ik heb geen idee wanneer die er zullen zijn. Het project moet eigenlijk nog starten. Laat ons kijken hoe het evolueert. Als we die hebben, zullen we kijken of we daar effectief het parlement bij kunnen betrekken.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp·a): De ondernemer die start met een kapitaal van 1 miljoen euro, met een subsidioloog, met een boekhouder, met een bedrijfsrevisor, met heel wat HR-professionalsondersteuning, met een financieel directeur en dergelijke, heeft dit inderdaad niet nodig. Daar zal het afschaffen van het attest bedrijfsbeheer geen effect hebben. Het zal wel een effect hebben bij de doelgroep waarbij het behalen van het attest op zich al een belemmering was, voor wie het heel moeilijk was en een heel traject vereiste.

Ondernemers zijn geen homogene groep met een homogene achtergrond, met een homogene opleiding, met een homogeen vermogen en een groot netwerk. Het beleid moet daar attent voor zijn. Daar gaat het om. Wij moeten ervoor zorgen dat iedereen versterkt kan beginnen. Er mogen inderdaad geen talenten verloren gaan.

Als u het hebt over mensen die opleidingen volgen bij SYNTRA, dan is dat een ondernemer die tegen andere barrières en andere problemen opbokst dan degenen die Gigarant of waarborgregelingen moeten aanvragen. Daar blijft deze meerderheid doof en blind voor. Dat zijn mensen die gestimuleerd moeten worden naar ondernemerschap en misschien meer begeleiding nodig hebben. We hebben daarnet ook gesproken over het stimuleren van ondernemerschap bij gedetineerden. Dat vraagt een totaal andere aanpak. U moet niet alles op een hoop gooien en ermee lachen. Het feit dat bedrijfsbeheer wegvalt en het feit dat we bedrijfsbeheer hebben ondersteund, komt van Europa, maar dat neemt niet weg dat we er moeten staan met alternatieven.

Ik heb dit project aangegrepen om te kijken wat we verwachten van een project waarnaar 300.000 euro belastinggeld gaat: een hele boterham om in alternatieven te voorzien voor het wegvallen van het bedrijfsbeheer vanaf 2021, los van andere bestaande trajecten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.